

20.4.2007

LOS-2007-R-3-531

Turun tiepiiri

PL 636
20101 TURKU

Viite / Hänvisning

Asia / Ärende

Lausunto valtatie 8 nelikaistaistamishankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Turun tiepiiri on 13.2.2007 toimittanut Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten ympäristövaikutusten arviointiohjelman valtatie 8 nelikaistaistamishankkeesta välillä Nousiainen-Mynämäki.

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hankkeen nimi

Valtatien 8 nelikaistaistaminen välillä Nousiainen-Mynämäki

Hankkeesta vastaava

Turun tiepiiri
Yliopistonkatu 34
20100 Turku

Konsultti

Sito Oy
Tietäjäntie 14
02130 Espoo

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 6 §:n hankeluettelon 9) b) ja c) kohdan perusteella hankkeeseen tulee soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Yhteysviranomaisena toimii Lounais-Suomen ympäristökeskus.

YVA-menettelyssä tarkoitus on, että selvitetään ne asiat ja vaikutukset, jotka hankkeessa ja sen ympäristössä ovat merkittäviä hankkeen suunnittelun ja päätöksenteon kannalta ja joita eri tahot pitävät tärkeinä. Ympäristövaikutusten arviointiohjelman tavoitteena on esittää tiedot hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista kokonaisuutena sekä siitä, miten hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutukset selvitetään ja arvioidaan.

Yhteysviranomaisen lausunnossa tarkastellaan ympäristövaikutusten arviointimenetystä annetussa asetuksessa esitettyjen arviointiohjelman sisällöllisten vaatimusten toteutumista.

Arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto tulee liittää aikanaan lupahakemusasiakirjoihin.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Hankkeen toteuttaminen edellyttää maantielain mukaisen yleissuunnitelman ja tie-suunnitelman laatimista ja hyväksymistä tiehallinnossa tai liikenne- ja viestintäministeriössä. Selostuksessa tullaan esittämään, mitä suunnitelmia, lupia ja päätöksiä hankkeen yhteydessä lisäksi tulee tehdä ennen lakisääteisen yleissuunnitelman laatimista tai ennen rakentamisen aloittamista. Hankkeen toteuttamiseen tarvittavia lupia ja päätöksiä ovat ainakin:

- mahdolliset kaavamuutokset
- maa-aineslain mukaiset ottamisluvat
- ympäristölupaviraston myöntämät luvat
- murskaustoimintaan tarvittavat ympäristöluvat
- maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset luvat meluntorjunnassa
- rakentamisen aikaiset luvat.

Hanke, sen tarkoitus ja sijainti

Hanke sijoittuu Nousiaisten ja Mynämäen kuntien alueelle. Hanke sisältää valtatie 8 osuuden Nousiaisten eritasoliittymän pohjoispuolelta Mynämäelle Lepistön ja Vihitamäen maanteiden 12 401 ja 12 403 liittymiin asti. Tiejakson pituus on noin 12 km ja siihen sisältyy alustavasti kolme uutta eritasoliittymää Kaitaraisissa, Roukkulissa ja Mynämäessä. Valtatien parantamista tutkitaan tien nykyisessä maastokäytävässä.

Valtatie 8 välillä Turku–Pori on osa liikenne- ja viestintäministeriön työryhmän ehdotusta runkotieverkoksi. Runkoteiden päätehtävänä on palvella valtakunnallista ja maakuntien välistä pitkänmatkaista liikennettä. Valtatien 8 parantaminen Nousiaisten ja Mynämäen välillä on tarpeen erityisesti liikenneturvallisuuden parantamisen ja liikenteen palvelutason turvaamisen vuoksi. Liikenneturvallisuudeltaan se on keskimääräistä päätietä vaarallisempi. Vuonna 2000 runkoverkolle tehdyssä liikenneturvalisuusvertailussa väli Raisio–Mynämäki sijoittui kaikilla turvallisuusmittareilla arvioiden vaarallisimpien runkotiejaksojen joukkoon. Liikennemäärien kasvaessa kapasiteetti loppuu ja toimivuusongelmat korostuvat. Valtatiellä on paljon raskasta liikennettä.

YVA-ohjelmassa on esitetty alustavat päätavoitteet, jotka kuvaavat tavoitetilaa, joka suunnittelualueella tulisi vallita ennustetilanteessa noin vuonna 2030. Valtatien 8 parantamisen päätavoitteiden lähtökohtana on, että valtatie 8 on suunnittelualueella runkotie. Runkoteillä yleisenä tavoitteena on laatutasoltaan korkea ja yhtenäinen tie, jolla pääasiallinen nopeustaso on 100 km/h. Runkoteiden yleistavoitteissa ne on priorisoitu kaukoliikenteelle. Päätavoitteiden laadinnassa on otettu huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.

Hankkeen aikataulun mukaan YVA-selostuksen valmistuminen ajoittuu vuoden 2007 lopulle ja yleissuunnitelman valmistuminen vuoden 2008 loppupuolelle. Hankkeen rahoituksesta ei ole päätöksiä, minkä vuoksi hankkeen toteutumisajankohtaa ei voida täsmällisesti määrittellä.

Vaihtoehdot

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tutkitaan kahta toteuttamisvaihtoehtoa: VE 0+ ja VE 1. Vertailuvaihtoehtona toimii vaihtoehto 0, eli tilanne, jossa suunnittelualueella ei toteuteta mitään toimenpiteitä.

Vaihtoehdossa 0+ tietä parannetaan pienin tai pienehköin toimenpitein. Tärkeimpänä lähtökohtana on liikenneturvallisuuden parantaminen. Sujuvuuden kannalta kyseeseen tulevat toimenpiteet, joilla voidaan edullisesti vastata runkoteille asetettuihin tavoitteisiin. Vaihtoehto voi sisältää myös nopeusrajoitusten muutoksia, liikenteen hallinnan toimia, riista-aitoja tai liikenteestä aiheutuvien haittojen lieventämistoimenpiteitä.

Alustavasti VE 0+ sisältää seuraavia toimenpiteitä:

Nousiaisten ja Kurjenmäen ohituskaistat liittymä- ja rinnakkaistiejärjestelyineen toteutettuna laaditun tiesuunnitelman (18.3.2005) mukaisesti:

- Nousiaisten ohituskaista tehdään pohjoisen suunnan liikenteelle. Nykyistä tietä levitetään tien itäpuolelle. Tie leviää nykyisestä 11 metristä 15,75 metriin. Ajosuuntien välille tehdään kaiteellinen välikaista, jonka leveys on 2,0 metriä. Tien tasaus ja linjaus säilyy nykyisellään. Ohituskaistan pituus on 1 744 metriä.
- Kurjenmäen ohituskaista tehdään etelän suunnan liikenteelle. Nykyistä tietä levitetään tien länsipuolelle. Tie leviää nykyisestä 11 metristä 15,75 metriin. Ajosuuntien välille tehdään kaiteellinen välikaista, jonka leveys on 2,0 metriä. Tien tasaus ja linjaus säilyy nykyisellään. Ohituskaistan pituus on 1 871 metriä.
- Ohituskaistaosuuksien välille rakennetaan raskaan liikenteen tarkastusalue. Liikkuva poliisi käyttää aluetta raskaan liikenteen tarkastuspaikkana ja muuhun liikennevalvontaan.
- Lisäksi muun muassa maanteiden ja yksityisteiden järjestelyjä, pysäkkijärjestelyjä, siltojen parantamista, riista-aitaa ja meluntorjuntaa.

Mynämäessä keskustaajaman kohdan valtatieliittymien parantaminen tiejärjestelyineen:

- Asemantien (maantie 1930) ja Mahliontien liittymien parantaminen kanavoinnein ja yksityistiejärjestelyin
- Kirkkokadun (maantie 1933) ja Yläneentien (maantie 2020) liittymän parantaminen tasoliittymänä (esimerkiksi liittymien porrastaminen) tai parantaminen eritasoliittymäksi. Liittymän parantaminen sisältää myös Rantatien ja Lankkeistentien valtatieliittymän katkaisun.
- Lepistöntien (maantie 12401) ja Vihtamäentien (maantie 12403) liittymien parantaminen porrastamalla ja kanavoinneilla. Toimenpiteeseen liittyy nykyisen koillisnel-

jänneksessä sijaitsevan D-aseman siirto. Vaihtoehtoisena toimenpiteenä on muun muassa liittymien katkaisu ja korvaaminen alikululla ja rinnakkaistiejärjestelyillä.

Meluntorjunnan tarve selvitetään ympäristövaikutusten arviointivaiheessa tehtävien melutarkastelujen perusteella. Kevyen liikenteen väylä- ja risteämisjärjestelyjen tarve sekä bussipysäkkijärjestelyjen muutostarpeet selvitetään alustavan yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Vaihtoehdossa 1 valtatie 8 parannetaan nykyisessä maastokäytävässä nelikaistaiseksi tieksi. Valtatien nopeustasotavoite on 100 km/h ja kaikki sen liittymät ovat eritasoliittymiä. Eritasoliittymiä toteutetaan kolme: Kaitarainen, Roukkuli ja Mynämäki. Kaitaraisten eritasoliittymä sijaitsee suunnilleen Mynämäentien (maantie 12397) ja Kaitaraistentien (maantie 12414) valtatieliittymien kohdalla, Roukkulin eritasoliittymä nykyisen Kivistöntien valtatieliittymän pohjoispuolella ja Mynämäen eritasoliittymä Kirkkokadun (maantie 1933) ja Yläneentien (maantie 2020) valtatieliittymän kohdalla. Valtatien nelikaistaistus suunnitellaan siten, että Kurjenmäen ja Nousiaisten ohitustaistat voidaan hyödyntää tien leventämisessä, mikäli ne toteutetaan ennen nelikaistaistamista. Valtatien parantamisen ja eritasoliittymien toteuttamisen lisäksi vaihtoehto1 sisältää rinnakkaisverkon ja poikittaisyhteyksien parantamista ja uusien toteuttamista, sekä ajoneuvo- että kevyen liikenteen ali- tai ylikulkujärjestelyjä sekä kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen järjestelyjä. Tarkasteluissa otetaan myös huomioon Hallikko–Kustavi-tien suunnitelmat (vuoden 1995 yleissuunnitelma). Vaihtoehdossa 1 kevyen liikenteen liikkuminen valtatiellä on kiellettyä. Kevyt liikenne kulkee joko omia kevyen liikenteen väyliä tai vähäliikenteisiä rinnakkaisteitä pitkin. Meluntorjunnan tarve selvitetään ympäristövaikutusten arviointivaiheessa tehtävien melutarkastelujen perusteella. Myös riista-aitojen sekä hirvi- ja pieneläinten valtatie risteämistarpeet selvitetään ja tarpeen mukaan toteutetaan riista-aitoja ja osoitetaan turvallinen eläinten risteämispaikka tai -paikkoja.

Vaihtoehdot suunnitellaan alustavan yleissuunnitelman tarkkuuteen rinnan ympäristövaikutusten sekä liikenteellisten ja taloudellisten vaikutusten arvioinnin kanssa. Tarpeen mukaan vaihtoehdoille muodostetaan alavaihtoehtoja.

Arviointiohjelmassa vaihtoehdot on kuvattu vasta yleispiirteisesti ja ne ovat yksittäisten ratkaisujen osalta ainoastaan suuntaa antavia.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Arviointimenettelyä ei ole suoranaisesti yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin. Arviointimenettely edeltää maantielain mukaista yleissuunnitelman laatimista.

Arvioitavat ympäristövaikutukset ja arviointimenetelmät

Tässä hankkeessa ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan tien rakentamisesta aiheutuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ympäristöön. YVA-menettelyssä arvioidaan hankkeen mahdolliset ympäristövaikutukset, jotka kohdistuvat seuraaviin kokonaisuuksiin eli vaikutusryhmiin:

- Vaikutukset maaperään, luonnonvarojen hyödyntämiseen, vesiin ja vesistöihin, ilmaan ja ilmastoon, kasvillisuuteen ja eliöihin, joita tässä hankkeessa ovat vaikutukset kasvillisuuden ja eliöstön välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä luonnon monimuotoi-

suuden ja suojeluarvojen säilymiseen. Hanke vaikuttaa jonkin verran myös maaperään, luonnonvarojen hyödyntämiseen, vesiin ja vesistöihin.

- Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön, joita tässä hankkeessa ovat vaikutukset maankäyttöön, maa- ja metsätalouteen, asutukseen, virkistykseen, kaupunkikuvaan ja maisemaan sekä kulttuuriperintöön.
- Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, joita tässä hankkeessa ovat melu ja päästöt sekä sosiaaliset vaikutukset. Arvioinnissa tarkastellaan sekä rakentamisen että käytön aikaisia vaikutuksia. Lisäksi arvioidaan vaikutukset liikenteeseen ja talouteen. Hankkeen välilliset ja yhteisvaikutukset otetaan huomioon vaikutusten arvioinnissa.

Keskeiset vaikutukset ja painopisteet tulevat todennäköisesti kohdistumaan seuraaviin kysymyksiin:

- yhdyskunta- ja aluerakenteellisiin vaikutuksiin sekä erityisesti Mynämäessä maaseutukeskuksen laajenemiseen ja tien kehittämisen yhteensovitukseen
- ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuviin vaikutuksiin, erityisesti meluun
- liikkumiseen kohdistuviin vaikutuksiin: päätien sujuvuus, kevyt liikenne, joukkoliikenne, maa- ja metsätalousliikenne sekä paikallinen liikenne
- estevaikutuksiin erityisesti Nousiaisten keskustaaajaman sekä Mynämäen kirkonkylän kohdalla
- luonnonolojen osalta liito-oravien mahdolliseen esiintymiseen sekä eläinten kulkureittien turvaamiseen
- muinaismuistoihin ja kulttuurimaisemaan kohdistuviin vaikutuksiin
- liikenneturvallisuuteen.

Ympäristövaikutusten arvioinnin perustana on ympäristön nykytilan kartoittaminen ja siitä olemassa oleva tieto, karttamateriaali, maankäytön suunnitelmat ja kirjallisuus selvitykset sekä laadittavat laskelmat, selvitykset ja maastokäynnit. Arvioinnin perusteeksi tehdään myös laskennallinen meluselvitys ja ilmapäästöselvitys sekä liito-oravan esiintymistä ja luontoarvoja koskeva maastoinventointi. Arviointi tukeutuu myös arviointimenettelyssä saataviin tietoihin paikallisilta asukkailta, viranomaisilta ja järjestöiltä sekä asiantuntijoilta. Arvioinnissa hyödynnetään lehdistöstä ja tiedotustilaisuuksissa saatu tieto sekä YVA-menettelyn aikana annettavista lausunnoista ja mielipiteistä saatava tieto. Arvioitavien asioiden yhteydessä selvitetään tarkemmin arviointiin liittyvät menetelmät. Arviointiin liittyvät epävarmuustekijät esitetään. Haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoja esitetään. Arviointiselostukseen esitetään suunnitelma ympäristövaikutusten seurannasta.

Alustavien vaikutusarviointien perusteella on oletettu, että välittömät vaikutukset ulottuvat laajimmillaan noin yhden kilometrin päähän tiestä. Eri ympäristövaikutukset kohdistuvat kuitenkin alueellisesti eri tavoin; osa vaikutuksista on paikallisia, osa voi koskettaa laajoja valtakunnallisia kokonaisuuksia. Alustava vaikutusalue on esitetty arviointiohjelmassa kartalla.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireillöolosta on kuulutettu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain ja asetuksen mukaisesti Mynämäen ja Nousiaisten kuntien ilmoitustauluilla. Arviointiohjelma on pidetty nähtävänä em. kuntien kunnanvirastoissa ja pääkirjastoissa 22.2. – 23.3.2007 välisen ajan ja siitä on pyydetty näiden kunnan sekä muiden keskeisten viranomaisten lausunnot. Kuulutus arviointiohjelman nähtävänä olosta on julkaistu lehdissä Turun Sanomat ja Vakka-Suomen Sanomat.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausuntoja on annettu 7 ja mielipiteitä 3. Lausunnot ja mielipiteet on lähetetty hankkeesta vastaavan käyttöön 3.4.2007.

Lausunnot

Länsi-Suomen lääninhallitus käsittelee lausunnossaan terveydellisten ja sosiaalisten vaikutusten arviointia kyseisessä hankkeessa. Lääninhallituksen käsityksen mukaan ohjelmassa on huomioitu melko kattavasti ihmisiin kohdistuvat vaikutukset. Häiriintyvät kohteet, kuten päiväkodit, koulut ja muut palvelut on esitetty kartoilla. Näiden lisäksi myös lähimmän asutuksen sijainti vaikutusalueella tulee vielä merkitä kartoille selvemmin. Suunnittelualueen pohjoisosassa on lyhyellä matkalla Hiivaniityn pohjavesialue. Hankkeen vaikutukset pohjaveteen tulee selvittää tarkasti ja rakentamisen aikaiset vaikutukset pohjavesialueeseen tulee selvittää. Lisäksi tulee selvittää yksityisten talousvesikaivojen sijainti ja hankkeen mahdolliset vaikutukset niihin. Ohjelmasta puuttuu riskinarviointi ja suunnitelma riskien minimoimiseksi. Vaarallisten aineiden kuljetukset ja varautuminen näiden kuljetusten onnettomuuksiin tulee selvittää arvioinnin yhteydessä.

Museovirasto viittaa yhteistyösopimuksensa maakuntamuseon kanssa, jonka mukaan lausunnon antaa maakuntamuseo.

Turun maakuntamuseo pitää kahta vaihtoehtoa riittämättömänä. Nelikaistaistamisen rinnalla tulisi tutkia muitakin vaihtoehtoja, jotka paremmin mahdollistaisivat alueen kulttuuriympäristön ja maisema-arvojen säilymisen. Ainakin eritasoliittymille tulee kulttuurihistoriallisesti arvokkailla alueilla, kuten esimerkiksi Kaitaraisten kylän ja Mynämäen keskustan kohdalla, tutkia myös maisemaan paremmin soveltuvia vaihtoehtoja. Sivun 11 taulukko, jossa tie ja sen liikenne nostetaan kansainvälisen tason ratkaisuksi ja kaikki asukkaisiin ympäristöön ja luontoon liittyvät asiat kuitataan paikallisiksi ja vain tietä täydentäviksi seikoiksi, ei vastaa tämän päivän yleisiä suunnittelutavoitteita, joissa tärkeänä nähdään myös asukas ja hänen ympäristönsä laatu. YVA-ohjelmassa muinaisjäännökset on otettu huomioon osana kulttuuriperintöä. Muinaisjäännösten osalta siinä todetaan, että YVA-käsittelyn yhteydessä selvitetään muinaisjäännösten säilyttämismahdollisuudet ja tutkimustarpeet ja että yhteistyössä museoviranomaisten kanssa tarkistetaan ja arvioidaan, missä laajuudessa mahdolliset lisätutkimukset ovat tarpeen. Turun maakuntamuseon vuonna 2005 suorittama VT 8:n ohituskaisista-alueiden muinaisjäännösinventointi koski ainoastaan kyseiseen suunnitelmaan liittyneitä tielinjauksia. Nelikaistaistamishanke rinnakkais- ja poikittaisteineen sekä eritasoliittymineen tulee väistämättä koskemaan huomattavasti laajempaa aluetta, joten arkeologiset lisäselvitykset ovat välttämättömät.

Turvatekniikan keskuksella ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan. Suunnittelukohteen läheisyydessä ei ole TUKESin valvomia kemikaalikohteita.

Varsinais-Suomen liitto pitää valtatie 8 parantamishankkeita Varsinais-Suomen maakunnan kehitykselle ehdottoman tarpeellisina. Valtatie 8 luokitellaan valtakunnalliseksi runkotieksi. Parantamishankkeet ovat valtakunnallisten ja seudullisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisia ja hankkeiden toteuttamista on kaikkien mahdollisuuksien mukaan kiirehdittävä. Valtatie 8 on Raision alueen osalta merkitty vahvistettuun Turun kaupunkiseudun maakuntakaavaan. Raisiosta eteenpäin suunniteltu tien maas-

tokäytävä on voimassa olevan seutukaavan periaatteiden mukainen. Tielinjaukset otetaan huomioon seutukaavan korvaavassa maakuntakaavassa, jonka hyväksymis- ja vahvistamisvaiheet ovat tavoitteen mukaan vuonna 2009. Laadittu YVA-ohjelma täyttää laissa ja asetuksessa annetut asiasisältöä sekä tarkastelukohteita koskevat vaatimukset. Kyseisen tieosan keskeisimmät ympäristövaikutukset kohdistuvat yhdyskunta- ja aluerakenteisiin sekä muinaismuistoihin ja kulttuurimaisemaan, joiden osalta arviointien tuloksilla erityisesti on merkitystä tien geometriseen toteuttamissuunnitteluun. Maakuntakaavan laadinnassa Varsinais-Suomen liitto ottaa huomioon tiehankkeeseen sovelletun YVA-menettelyn tulokset ja osallistuu maankäyttöviranomaisena valtatie 8 hankeryhmän työskentelyyn.

Nousiaisten kunnanhallitus pitää tärkeänä vaikutusalueen korvaavien tieyhteyksien järjestämistä, kun tien nopeusrajoitus on 100 km/h ja kaikki liittymät ovat eritasoliittymiä. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota kevyen liikenteen ja tarvittavien alikulku-yhteyksien järjestämiseen. Laihoisten kylän kohdalla alikulku ehdotetaan esitettäväksi yksityistiealikuluksi. Kevyen liikenteen yhteydet tulee osoittaa myös Kaitaraisten eritasoliittymän ja Nummen taajaman väliselle rinnakkaistieyhteydelle (mt 12 414), erityisesti koulumatkaliikenteen turvaamiseksi. **Nousiaisten sosiaalilautakunta** on lausunnossaan kunnanhallitukselle tuonut esille, että välillä Nousiainen - Mynämäki valtatie liikennejärjestelyissä tulee ottaa huomioon asukkaiden, erityisesti lasten ja ikäihmisten, turvallinen liikkuminen ja elinympäristö riittävillä alikulku- ja kevyen liikenteen järjestelyillä. **Ympäristönsuojelusihteeri** on lausunnossaan kunnanhallitukselle todennut, että selvitettävistä ympäristövaikutuksista melun, tärinän ja päästöjen vaikutukset ympäristöön, vaikutukset luonnonoloihin (luonnonsuojelualueet, liito-orava, kasvillisuus, linnusto), vaikutukset pinta- ja pohjavesiin, luonnonvarojen hyödyntämiseen ja maisemaan on kattavasti huomioitu ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa eikä ohjelmaan ole huomautettavaa. **Terveystarkastaja** on lausunnossaan kunnanhallitukselle esittänyt, että terveydensuojelulliselta kannalta katsoen on tärkeää, että valittaessa lopullista toteutettavaa vaihtoehtoa tutkitaan laaditun YVA-ohjelman mukaisesti tarkoin vielä käyttäjille turvalliset liikennejärjestelyt, pohjavesien suojelutoimenpiteet ja meluntorjunta toteutetaan parasta mahdollista tekniikkaan käyttäen, ja suoritetaan SVA- ja TVA-vaikutusten arviointia varten ohjelmassa suunnitellut toimenpiteet.

Mynämäen kunnanhallitus toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa YVA-ohjelmaan todeten samalla, että hanke on erittäin kannatettava niin liikenneturvallisuuden kuin alueen muunkin kehityksen kannalta. Kunnanhallitus kannattaa suunnitelman vaihtoehtoa 1 eli valtatie parannetaan nykyisessä maastokäytävässään nelikaistaiseksi tieksi. Kunnanhallitus pitää tärkeänä, että niitä lähialueen asukkaita, joita asia koskee, kuullaan riittävästi. Olisi tärkeää kiinnittää huomiota tarvittavien melusteiden kuten meluvallien ja -aitojen tai niiden yhdistelmien rakentamiseen, koska oikein sijoitettuna ne vähentävät melua huomattavasti. **Perusturvalautakunta** on lausunnossaan kunnanhallitukselle, että hankkeessa on jo nyt tunnistettuina ongelmakohtina mm. tien aikaansaama estevaikutus kevyelle ja maatalouteen liittyvälle liikenteelle, lähellä valtatieä olevan asutuksen meluongelmat, ajoneuvo- että kevyen liikenteen ali- tai ylikulkujärjestelyt ja kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen järjestelyt sekä liikenneturvallisuutta koskevat asiat. Sen vuoksi on tärkeää, että niitä lähialueen asukkaita, joita asia koskee, kuullaan riittävästi. Olisi tärkeää kiinnittää huomiota tarvittavien melusteiden kuten meluvallien ja -aitojen tai niiden yhdistelmien rakentamiseen, koska oikein sijoitettuna ne vähentävät melua jopa 15 desibeliä. **Tekninen lautakunta** on lausunnossaan kunnanhallitukselle pitänyt hanketta erittäin kannatettavana niin liikenneturvallisuuden kuin alueen muunkin kehityksen kannalta. Lautakunta kannattaa suunnitelman vaihtoehtoa 1. YVA-ohjelmaan ei ole muuta huomautettavaa.

Mielipiteet

A ja B ovat sitä mieltä, että lisääntyvän melun vuoksi tietä tulee leventää heidän kohdallaan asutuksesta poispäin länteen. Kaitaraisten eritasoliittymä tulee toteuttaa alikulkuna. Liikenteen Mynämäentieltä Kaitaraistentielle tulee kulkea alikulkuna heidän tilansa itäpuolelta, kuten ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa sivulla 32 on esitetty. Meluhaitat on huomioitava. Pihalla ei nykyiselläänkään pysty keskustelemaan muutoin kuin huutamalla.

C kannattaa ensisijaisesti vaihtoehtoa 0 eli ei tehdä mitään. Kun jotain kuitenkin tehdään ennemmin tai myöhemmin, tulee ottaa huomioon seuraavat seikat. Rinnakkais-tiestön rakentamisessa nykyisen väylän välittömään läheisyyteen tulee välttää uudet tarpeettomat maita ja maisemia pirstovat tievedot eikä kaikkea tule päällystää asfaltilla. Melu saadaan myös keskitettyä olemassa olevan väylän alueelle. Kaikki rakentaminen tulee tehdä samalla kertaa eikä pätkissä. Suunnitelmat yleensä muuttuvat aina matkan varrella eli mitä pidempi rakentamisaika, sitä enemmän mahdollisesti muutetaan ja tehdään turhuuksia ym. ja rasitetaan paikallisia asukkaita tarpeettoman kauan. Liito-oravatutkinnassa on käytävä myös palstallamme Peltola IV RN:o 1:19 vt 8:n länsipuolella Mynämäen rajan tuntumassa, jossa pari vuotta sitten alueella on havainto liito-oravasta. Mikäli joskus päädytään moottoritien rakentamiseen, tien mitoitus pitäisi toteuttaa kevyempänä kuin moottoritiellä Paimion ja Muurlan välillä. Tie on hyvä on ajaa henkilöautolla, mutta maa-alueita tarvella aivan liikaa; Keski-Euroopassa tehdään täällä käytettyyn maa-alueeseen kaksi moottoritietä rinnakkain.

D kiinnittää huomiota rinnakkaistien reittiin Mynämäellä Lankkinen-Raimela-alueella. Hän pitää ilmeisesti Mynämäen kunnan keskusta-asemanseutu yleiskaavasta kopioitua reittiä merkillisenä. Rinnakkaistie ohjataan läpi Lankkisten / Raimelan asutusalueen nykyisellä kylätien uralla. Uutta uraa tehtäisiin Kittilä-Mynäjokivälille peltojen poikki. Tällä reitillä on monta huonoa puolta sekä tien että sen varrelle jäävien asukkaiden kannalta. Levennetty tie veisi pihamaat n. 20 taloudelta ja kulkisi vilkasliikenteisenä aivan asuintalojen seinien vierestä. Mynäjoen mutkassa Lankkisissa tien vahvistaminen tarkoittaisi käytännössä sillan rakentamista tai joen täyttämistä, sillä nykyinen kapea tie kulkee heikon jokeen viettävän penkan päällä asuintalojen ja joen välissä. Raimelassa tiessä on liian jyrkkiä mutkia toteutettavaksi. Jotta isot autot pysyisivät kulkemaan näistä kohdista, pitäisi mutkia pyöristää niin, että tien alle jäisi ainakin yksi talo. Lankkisissa tien pohja katkaisisi Kittilä-Mynäjoki-välillä peltojen salaojitukset juuri pahimmasta kohtaa eli vähän ennen salaojitusten loppupäitä. Suurempi, lyhyempi ja vähemmän haittoja tuova reitti löytyy vähän idempää. Täällä on nykyistä tieuraa lähes puolet matkasta ja loppu osuus kiertäisi Raimelan asutusalueen itäpuolelta. Hyviä puolia tälle löytyy. Tällä ratkaisulla Raimelan asutusalue kierrettäisiin, Raimelassa ja Lankkisissa kuljettaisiin reittiä, jossa yhdenkään asuintalon pihamaita ei tarvitsisi käyttää tien pohjaksi. Tie toimisi läpikulkemisen lisäksi reittinä molemmin puolin sijaitseville pelloille. Tielle olisi silmämääräisesti arvioituna tukeva ja tasainen pohja. Melu- ja viihtyvyshaitat alueen asukkaille olisivat pienemmät. Tie olisi lyhyempi ja suurempi. Vanhaa tien uraa, jossa on tilaa molemmilla puolilla ja muuta luontevaa aluetta tielle olisi koko matkalle. Kevyen liikenteen käyttöön ohjelmassa esitetty reitti sopisi kyllä. Lankkisissa on Turku- Rauma-tien alitse kulkeva alikulku, joka on myös Raimelasta keskustaan kulkevien koululaisten suosiossa. Mielipiteeseen liittyy kartalle tehty esitys uudesta reitistä ja ohjelmassa esitetyn reitin aiheuttamien haittojen kohteena olevista asuintaloista.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelmassa on esitetty arviointiohjelman sisältö pääosin YVA-asetuksen 11 §:n edellyttämällä tavalla. Arviointiohjelmasta annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä on tuotu esiin jonkin verran arviointiin liittyviä täydennystarpeita, jotka on otettu huomioon jäljempänä esitetyllä tavalla.

Hanke on osa Turku-Pori yhteyttä, jonka osalta on tehty kehittämisselvitys välillä Mynämäki-Pori vuonna 2002. Välillä Raisio-Mynämäki on tehty vuonna 1990 pääsuuntaselvitys ja alustava yleissuunnitelma. Ympäristökeskus toteaa yleisesti, samoin kuin aiempien vastaavien hankkeiden osalta on todennut, että ympäristövaikutusten arvioinnissa tiehankkeessa arvioinnin kohdistaminen vain suhteellisen lyhyelle välimatkalle sekä alku- ja päätepisteiltään tarkoin ennalta määrättyihin maastokohtiin pilkkoo hankkeen osiin, joissa kulloinkin tarkasteltavaa osuutta käsitellään itsenäisenä hankkeena tiehankkeiden suunnittelun ja hankerahoituksen vuoksi. Tällöin mm. vaihtoehtojen muodostaminen rajoittuu näiden "kiinteiden pisteiden" välille, mikä ei ole laajemman hankekokonaisuuden ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kannalta toivottava tilanne. Tiesuunnittelussa lienee kuitenkin välttämätöntä muodostaa suunnittelun ja toteuttamisen kannalta hallittavia osakokonaisuuksia, jolloin edellä todettua tilannetta ei voida välttää.

Hankkeen varsinaisen vaihtoehdon VE 1 toteuttamisen ajankohta on etäällä tulevaisuudessa. Käytännössä esitetyn toteuttamatta jättämistä koskevan vaihtoehdon 0+ toimenpiteiden toteuttamiseen on tarpeen ryhtyä aiemmin. Ympäristökeskus toteaa, että tieyhteyden sujuvuuden ja turvallisuuden lisäämisen kannalta toimenpiteet ovat tarpeellisia, mutta YVA-menettelyn kannalta kysymys ei oikeastaan ole vaihtoehtoisten ratkaisujen vaikutusten tarkastelusta, vaan tieyhteyden kehittämisen vaiheittaisesta vaikutusten tarkastelusta.

Hankekuvaus

Hankkeessa on tarkoitus nelikaistaistaa nykyinen valtatie 8 välillä Nousiainen - Mynämäki. Tiehallinto on tehnyt hankepäätöksen valtatie 8 parantamisesta joulukuussa 1991. Arviointiohjelmassa on esitetty tiedot hankkeesta, sen sijainnista ja tarkoituksesta. Valtatie 8 parantaminen välillä Nousiainen - Mynämäki ei ole tällä hetkellä missään valtakunnallisissa investointiohjelmissa. Vaikka turvallisuuteen ja sujuvuuteen tähtääviä parannuksia on tarkoitus sisällyttää seuraavaan valtakunnalliseen investointiohjelmaan välillä Turku-Pori valtatiellä 8, hankkeen toteuttamiseen käsiteltävän vaihtoehdon VE 1 laajuudessa on arvioitu päästävän aikaisintaan vuonna 2020.

Tien nelikaistaistaminen 12 kilometrin matkalla ja siihen liittyvät eritasoliittymät Kaitaraisissa, Roukkulissa ja Mynämaässä on hankkeena varsin selkeä. Hanketta on arviointiohjelmassa perusteltu varsin runsaasti ja monipuolisesti liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden kannalta. Hankkeen kuvauksen yksityiskohtaisuuteen vaikuttaa YVA-menettelyn sijoittuminen suunnittelun eri vaiheiden alkuun, mikä käy ilmi mm. kuvauksesta tiesuunnittelun ja YVA-menettelyn liittymisestä toisiinsa. Hankkeen kuvauksessa rinnakkaistieverkko ja risteävien teiden järjestelyt jäävät sen vuoksi vielä jonkin verran avoimiksi. Arviointiselostuksessa tulee vielä kiinnittää huomiota rinnakkaistieverkon mahdollisimman selkeään esittämiseen, jotta hankkeen

ympäristövaikutukset voidaan konkreettisesti arvioida. Arviointiselostuksessa on tarpeen myös arvioida hankkeen sijoittamisen edellyttämä maa-alueen tarve.

Toteuttamisen edellyttämät luvat ja päätökset on pääpiirteissään esitetty. Hankkeen edellyttämien lupien selvittämiseen tulee vielä arviointiselostuksessa kiinnittää huomiota. Hankkeessa vaadittavien eri kohteiden lupatarpeet on hyvä esittää arviointiselostuksessa yksilöidysti. Huomioon tulee tarpeen mukaan ottaa myös luonnon-suojelulain 49 §:n mukainen lupa poiketa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämisen ja heikentämiskiellosta.

Vaihtoehtojen käsittely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yksi olennainen osa on hankkeen ja sen vaihtoehtojen avoin tarkastelu. Tämän hankkeen YVA-menettelyssä tarkasteluun on otettu kaksi vaihtoehtoa, hankkeen toteuttaminen ja toteuttamatta jättäminen välttämättömine korjaustoimenpiteineen. Vaihtoehtojen käsittely perustuu pääsuuntaselvityksestä "Turun –Porin moottoriväylä välillä Raisio-Mynämäki" vuonna 1991 tehtyyn hankepäätökseen, jossa toteuttamisvaihtoehdoksi on valittu tien rakentaminen nykyiselle paikalleen ja rakennetaan Kaitaraisten, Roukkulin ja Mynämäen eritasoliittymät. Tien suunnittelu on myös yleisistä teistä annetun lain mukaisesti ollut perustettava maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen kaavaan, jossa tien sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty. Valtatie on em. hankepäätöksen mukaisena voimassa olevassa Varsinais-Suomen seutukaavassa sekä Mynämäen keskusta-asemanseudun yleiskaavassa. Hankkeen vaihtoehtoisten linjausten tarkastelulle ei edellä mainitun tilanteen vuoksi ole edellytyksiä ja hankkeen vaihtoehdot on katsottava riittäviksi.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Arviointiohjelmassa kartalla esitetty alustava välittömien vaikutusten tarkastelu-aluearjaus vaikuttaa riittävältä. Tarkastelualueet kullekin vaikutustekijälle on suotavaa esittää arviointiselostuksessa erikseen ja tuoda esille myös rajauksiin liittyvät epävarmuudet.

Vaikutukset syntyvät rakentamisesta ja tien käytöstä. Keskeiset vaikutukset ja painopisteet on arviointiohjelmassa tuotu hyvin esille ja niiden selvittämiseksi hankealueella koskien on olemassa melko paljon tietoa. Olemassa olevan tiedon avulla ja ohjelmassa esitetyt lisäselvitykset tekemällä sekä pitämällä yhteyttä paikallisesti arvokasta tietoa omaaviin tahoihin ja asiantuntijoihin hankkeen merkittävät vaikutukset voidaan riittävästi selvittää.

Maisemaan ja kulttuuriperintöön vaikutukset kohdistuvat merkittävimmin eritasoliittymien alueille. Eritasoliittymien häiriötön maisemaan sovittaminen on haasteellista. Maisemaan ja kulttuuriperintöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat kohteet. Maisemaan hyvin soveltuvien ratkaisujen löytämiseksi on tarpeen selvittää sekä valtatie alittavat että ylittävät eritasoliittymäjärjestelyt ja näiden vaikutus maisemaan havainnollisesti. Muinaisjäännöksiä koskevat arkeologiset selvitykset on tarpeen tehdä myös rinnakkaistie- ym. järjestelyt huomioon ottaen riittävän laajasti.

Hankkeen vaikutusten tarkastelussa pohjavesiin kohdistuvien vaikutusten osalta ympäristökeskus pitää tärkeänä, että tien rakentamisesta sekä tien käytöstä ja kunnossa-

pidosta aiheutuvat riskit Hiivaniityn pohjavesialueen veden laadulle sekä muodostuvan pohjaveden määrälle ja virtausolosuhteille sisältyvät arviointiselostukseen. Alueella on Mynämäen kunnan Hiivaniityn vedenottamo. Se on yksi kolmesta kunnan vedenottamosta. Vedenottamo kattaa kolmanneksen kunnan vedentarpeesta. Vaikka tiehanke rajoittuu siten, että vain osa Hiivaniityn pohjavesialueesta on tarkastelualueella, hankkeen vaikutusta on tarpeen tarkastella laajasti koko pohjavesialueen kannalta ennakoitujen valtatieparantamisen jatkumista Laitilan suuntaan. Kemikaalikuljetuksiin liittyvät riskit tulee lisäksi ottaa tarkastelussa huomioon.

Vaikutusten selvittämisessä on tarpeen tuoda esille myös arviointiin liittyvät epävarmuudet, joita arviointiohjelmassa ei ole selkeästi mainittu. Haitantorjuntatoimenpiteet tulee esittää mahdollisimman konkreettisina arviointiselostuksessa, vaikka niiden tarkempi suunnittelu on esitetty tehtävän valtatieparantamisen yleissuunnitelmassa.

Osallistuminen

Arviointimenettelyssä on keskeistä osallistuminen ja sen avulla saatavan palautteen huomioon ottaminen sekä hankkeen ympäristövaikutusten riittävä selvittäminen. YVA-menettelyn toimeenpanoa varten on perustettu hankeryhmä sekä ohjaamaan ja valvomaan ohjausryhmä. Hankkeesta tiedotetaan ja järjestetään yleisölle informaatiotilaisuuksia YVA-menettelyn eri vaiheissa. Hankkeesta saa tietoa myös hankkeen omilta internet-sivuilta (<http://www.tiehallinto.fi/vt8nousiainen-mynamaki>).

Osallistumisen järjestäminen on arviointiohjelmassa suunniteltu vuorovaikutteiseksi YVA-lain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla.

Raportointi

Arviointiohjelma on kokonaisuutena selkeä ja helposti ymmärrettävä. Siinä on kuvattu varsin seikkaperäisesti hanke ja sitä koskevat selvittävät vaikutukset.

Vaikutusten arvioinnissa on erittäin tärkeää havainnollistaa ympäristön nykytilaa ja selvittettäviä vaikutuksia sekä niiden kohdistumista kartta- ja kuvamateriaalilla. Hankkeen vaikutuspiirissä olevien asuinalueiden, häiriintyvien kohteiden, pohjavesialueiden, arvokkaiden luonto- ja maisemakohteiden sekä kulttuuriarvojen esittäminen samalla, selkeällä karttapohjalla on arviointiselostuksessa tarpeellista.

Arviointiselostukseen tulee sisällyttää seurantaohjelma, josta ilmenevät seurannan periaatteet riittävän konkreettisesti.

Yhteenveto ja ohjeet jatkotyöhön

Edellä esitetyt pienehköt täsmennykset huomioiden arviointiohjelma kattaa keskeiset YVA-menettelyssä selvittävät sekä lausunnoissa ja mielipiteissä esille tulleet asiat. Esitettyjen selvitysten hankkiminen on hankkeesta vastaavan tehtävä. Arvioinnin aikana tulee tarpeen mukaan pitää yhteyttä YVA-menettelyssä mukana oleviin asiantuntijaviranomaisiin.

Arviointiselostusta laadittaessa tulee lisäksi ottaa huomioon, että selvittävät vaikutukset esitetään siten, että lausunnoissa ja mielipiteissä esille nousseisiin keskeisiin kysymyksiin on arviointiselostuksesta löydettävissä vastaus.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Menettelyn aikana saadut alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet säilytetään Lounais-Suomen ympäristökeskuksen arkistossa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille ja yhteystietonsa ilmoittaneille mielipiteen esittäjille.

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävänä 23.4.2007 alkaen ympäristöhallinnon [www-sivuilla](http://www.ymparisto.fi/los) osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/los> > ympäristönsuojelu > ympäristövaikutusten arviointi ja virka-aikana yhden kuukauden ajan seuraavissa paikoissa:

Mynämäen kunnanvirasto, Virastotie 6, Mynämäki
Mynämäen kirjasto, Keskuskatu 13, Mynämäki
Nousiaisten kunnanvirasto, Hallintokuja 2, Nousiainen
Nousiaisten pääkirjasto, Moisiantie 17, Nousiainen

Ympäristökeskuksen johtaja

Risto Timonen

Ylitarkastaja

Seija Savo

LIITTEET

1. Luettelo lausunnonantajista ja mielipiteen esittäjistä
2. Suoritemaksun määräytyminen ja sitä koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Suoritemaksu 5450 €

Jakelu Turun tiepiiri suoritemaksua vastaan

Tiedoksi

Alueelliset ympäristökeskukset
Lausunnon antajat
Mielipiteen esittäjät
Lounais-Suomen metsäkeskus
Länsi-Suomen ympäristölupavirasto
Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus
Suomen ympäristökeskus
Ympäristökeskus/osastot
Ympäristöministeriö

LIITE 1**Luettelo lausunnonantajista ja mielipiteen esittäjistä****LAUSUNNONANTAJAT**

Länsi-Suomen lääninhallitus
Museovirasto
Mynämäen kunta
Nousiaisten kunta
Turun maakuntamuseo
Turvatekniikan keskus
Varsinais-Suomen liitto

MIELIPITEEN ESITTÄJÄT

A ja B
C
D

LIITE 2**MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU**

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuk-sen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun mää-räämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuu-den kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.